

Giv volden en skalle

- identifikation, forebyggelse
og håndtering af vold og trusler på jobbet

TEMADAG

OPSKRIFTEN PÅ EN TEMADAG OM VOLD OG TRUSLER

Sæt vold og trusler på dagsordenen

Vold og trusler skal håndteres i fællesskab. En temadag er oplagt til at skabe et fælles fokus på temaet og til at tale om arbejdspladsens konkrete udfordringer med vold og trusler – både på jobbet, men også arbejdsrelateret vold i fritiden. Dette er et bud på, hvordan en temadag kan tilrettelægges.

I kan tage programmet, som det er her, eller I kan lade jer inspirere og gøre det på den måde, der passer bedst til jer og til den tid, I har til rådighed. Programmet kan inspirere både jer, der skal til at gå i gang med arbejdet, og jer, der er i gang med at vedligeholde jeres indsats mod vold og trusler.

Det var rigtig godt at få samlet os alle – både ledelse og medarbejdere – om en fælles proces med vold og trusler på dagsordenen. Det gav alle en følelse af, at vi står sammen om det her. Temadagen gav os et fælles sprog og definition af, hvad vold og trusler er hos os, og det er værdifuldt for os i den løbende opfølgning.

**Jette Gravgaard Frederiksen,
Gruppenleder, Socialpsykiatrien,
Guldborgsund.**

“

Før temadagen

Sørg for bred inddragelse

Det er vigtigt at involvere både ledelse, arbejdsmiljøorganisationen og medarbejderne i temadagen om vold og trusler. Ledelsen skal vise, at der er fokus og ledelsesopbakning, og medarbejderne skal inddrages, så der kommer så mange vinkler på temaet som muligt.

Indkald i god tid

Det er vigtigt at indkalde i god tid, så medarbejderne har mulighed for at reservere dagen i kalenderen. Det er ikke så afgørende, om I indkalder 10 eller 50 medarbejdere. Antallet afhænger af arbejdspladsens størrelse – det vigtigste er, at alle de mest berørte medarbejdere har mulighed for at komme med.

Afsæt 3-4 timer til temadagen

Vi anbefaler, at I afsætter 3-4 timer til temadagen. Det giver mulighed for et koncentreret forløb med god tid til input og diskussion.

På temadagen

Introducer til vold og trusler på jobbet

Vi anbefaler, at en repræsentant fra arbejdsmiljøorganisationen holder et kort oplæg om, hvorfor temaet er vigtigt at sætte fokus på hos jer, og hvad jeres historie er. Hvad har I fx allerede gjort på området? Hvad siger jeres APV og trivselsundersøgelser om vold og trusler? Og hvordan forholder I jer til arbejdsrelateret vold i fritiden?

Selv om I har arbejdet med temaet før, er det vigtigt, at I har et vedholdende fokus. For selv små justeringer kan have stor betydning, og der kommer løbende nye kolleger til.

Det kan også være en god ide at inspirere medarbejderne til at have øje for, at forebyggelse af vold skal foregå på fire niveauer: Individ, Gruppe, Ledelse og Organisation (IGLO).

Veksl mellem input og gruppedialog

Det er vigtigt, at I varierer temadagen. Medarbejderne skal både have input, så de bliver inspirerede og klogere på temaet. Men de skal også have mulighed for at diskutere i mindre grupper og omsætte input til forslag til tiltag på jeres arbejdsplads.

Strukturer dagen i temaer

Videncenter for Arbejdsmiljø anbefaler, at I strukturerer dagen efter tre temaer:

1. Identifikation: Det er vigtigt, at I har en fælles forståelse af, hvad vold og trusler er hos jer, så I bliver bedre til at identificere situationer, der kan udvikle sig til vold. Er I enige om, hvor grænsen går for, hvad I skal stå model til, og hvad I må leve med som et vilkår i arbejdet? Tag udgangspunkt i konkrete eksempler fra jeres hverdag.

2. Forebyggelse: Det er vigtigt at tale om, hvad der gør jer trygge, og hvordan I kan forebygge vold og trusler.

3. Håndtering: Det er vigtigt, at alle ved, hvordan de skal reagere, når der opstår trusler eller en voldelig episode.

Brug dilemmafilm som input

Videncenter for Arbejdsmiljø har produceret tre korte film, som hver viser et dilemma inden for de tre temaer identifikation, forebyggelse og håndtering. Brug filmene til at kickstarte en diskussion af de tre temaer. Filmene er fra tre forskellige typer arbejdspladser; et socialkontor, et hospital og en folkeskole. Det skal dog ikke begrænse jer til ikke at bruge dem på andre typer arbejdspladser. Det er temaerne, der er vigtige – ikke konteksten. Filmene kan ses på forebyggvold.dk. Her kan I også downloade en tilhørende filmvejledning.

Brug dialogpladerne til dialog i mindre grupper

Dialogpladerne er et redskab, vi har udviklet til jeres diskussion af de tre vigtige temaer – identifikation, forebyggelse og håndtering. Det anbefales, at medarbejderne diskuterer i grupper a 5-6 personer. Det anbefales også, at alle grupper diskuterer alle tre emner, men et emne ad gangen. Dialogpladerne kan ligeledes downloades på forebyggvold.dk.

Sørg for at skrive alle forslag og input ned

Efter hver diskussionsrunde præsenterer grupperne hovedpointer fra deres snak. Sørg for, at en referent skriver alle input ned, så I, som arrangører, får alle input med fra dagen.

Gør den videre proces synlig

Slut temadagen af med at samle op. Hvilke behov har debatten peget på? Og hvem går videre og undersøger, hvordan arbejdspladsen kan arbejde med de forslag, der er kommet frem? Fortæl om den videre proces, og afstem hvad medarbejderne kan forvente i den nærmeste fremtid og på længere sigt.

På temadagen

FORSLAG TIL PROGRAM

1. INTRODUKTION

2. PRÆSENTATION AF DE TRE TEMAER

3. IDENTIFIKATION

Dilemmafilm om identifikation
Gruppediskussion om identifikation
Plenumsnak om identifikation.

4. FOREBYGGELSE

Dilemmafilm om forebyggelse
Gruppediskussion om forebyggelse
Plenumsnak om forebyggelse.

5. HÅNDTERING

Dilemmafilm om håndtering
Gruppediskussion om håndtering
Plenumsnak om håndtering.

6. AFSLUTNING

Vi fik noget at reflektere over, og vi fik italesat, hvad det er, vi gør i tilfælde af vold og trusler her. Den dialogbaserede tilgang til temaet gav rigtig meget, og vi har fået en supergod respons fra medarbejderne efterfølgende. Nu er vi bedre forberedt, og vi ved, hvad vi kan gøre endnu bedre, næste gang vi er ude for vold og trusler i arresten.

**Torben Mikkelsen, overvagtimester,
Arresthuset i Kolding**

“

Efter temadagen

Skriv et referat

Det kan være en god ide at skrive en form for referat af temadagen, så de, der ikke kunne være med, har mulighed for at se, hvad der blev talt om og foreslået.

Lav en handlingsplan

Nogle input vil være lette at gå videre med. Andre forslag kræver mere at implementere. Lav gerne en handlingsplan, hvor I skriver ned, hvad I vil gøre, og hvornår det skal være implementeret på arbejdspladsen. Skriv også gerne i handlingsplanen, hvornår I tager emnet op næste gang.

Følg op

Uanset hvad I vælger at gå videre med og gøre anderledes i fremtiden, er det vigtigt løbende at følge op på, om eventuelle ændringer virker.

At forebygge vold og trusler er en løbende opgave, og det gælder for alle fire niveauer: Individ, Gruppe, Ledelse og Organisation (IGLO).

Videncenter for Arbejdsmiljø anbefaler, at I sætter fokus på emnet fx én gang om året.

Det var rigtig godt at få vendt det med hinanden og få genopfrisket det, som vi egentlig godt ved. Nogle gange glemmer vi det nok lidt i hverdagen, men efter sådan et temamøde er vi bedre til at huske hinanden på at få registreret episoderne og føle et fælles ejerskab, for episoderne kan i nogle tilfælde ende med at ramme personligt. Her er det vigtigt, at vi støtter op om hinanden og anerkender den enkeltes oplevelse.

**Gitte Eilertsen, konstitueret leder
i Børnehaven Lundsgårdsgade,
Aalborg**

“